

Силабус курсу

Фіскальні технології антикризового управління економікою
Ступінь вищої освіти – магістр

Спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Освітньо-професійна програма - «Фінанси, банківська справа та страхування»

Рік навчання: 1, Семестр: 2

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

к. е. н., доцент, Поляк-Свергун Мар'яна Миколаївна

Контактна інформація

eva_svergun@ukr.net , +380976361664

Опис дисципліни

Дисципліна “Фіскальні технології антикризового управління економікою” сприяє поглибленню знань в сфері управління економічними циклами та подолання криз. Дає змогу отримати теоретичні та практичні навички щодо побудови ефективних моделей фіскальної політики в сфері антициклічного управління економікою. Формує професійні компетенції в сфері організації та розроблення фіскальних стратегій управління соціально-економічними кризами. Курс «Фіскальні технології антикризового управління економікою» охоплює методологічні засади сутності понять «економічний цикл», «криза», «стратегія», «фіскальна політика», дослідження моделей та видів фіскальної політики, методики застосування фіскальних інструментів антикризового регулювання економіки.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
3/3	1. Основні характеристики економічних циклів: типи, етапи та фактори виникнення	Засвоїти сутність податкових циклів, розглянути їх види та стадії, а також виокремити основні причини виникнення.	Тести, питання
3/3	2. Економічна криза: визначення, методи та підходи до її управління.	Розглянути причини та наслідки виникнення кризи, а також методи та способи управління нею.	Тести, питання
3/3	3. Механізми та стратегії антикризового регулювання економіки	Розглянути основні механізми та стратегії державного антикризового управління.	Ситуаційні завдання
3/3	4. Фіскальна політика: види, типи та моделі	Освоїти сутність фіскальної політики, її види, типи та моделі.	Тести, питання

3/3	5. Фіскальна політика як інструмент антикризового регулювання економіки.	Вивчити роль фіскальної політики та її інструментів в управлінні економічними циклами і подоланні криз.	Тести, питання
2/2	6. Сутність та особливості ліберальної моделі фіскальної політики.	Вивчити особливості ліберальної моделі фіскальної політики та її вплив на економічну кон'юнктуру в країні.	Ситуаційні завдання
2/2	7. Сутність та особливості соціально орієнтованої (патерналістської) моделі фіскальної політики.	Освоїти особливості соціально орієнтованої (патерналістської) моделі фіскальної політики та дослідити її вплив на економічні дисбаланси в країні.	Ситуаційні завдання
2/2	8. Квазіфіскальна антициклічна політика	Вивчити особливості квазіфіскальної політики та дослідити наслідки її застосування в процесі управління економічними кризами.	Ситуаційні завдання
3/3	9. Методика побудови фіскальної стратегії антикризового регулювання економіки	Розглянути та освоїти методики побудови фіскальної стратегії антикризового регулювання економіки на основі передових світових практик. Навчитися використовувати бази даних для побудови економіко-математичних моделей.	Ситуаційні завдання

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Баласів, І. А. Антикризове управління державними фінансами: підручник. Дніпро: ДНУ ім. О. Гончара, 2019. 450 с.
2. Василик, О. Д., Павлюк, К. В. Державні фінанси України: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 432 с.
3. Грушко, А. І. Роль фіскальної політики у подоланні економічних криз. *Економічний часопис*. 2021. № 2. С. 47-55.
4. Губська, І. О. Фіскальні стратегії в умовах економічної нестабільності. *Фінанси України*. 2020. № 7. С. 35-44.
5. Долішній, М. І. Антикризове управління: теорія і практика. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 352 с.
6. Джагарян, В. Фіскальна політика в умовах кризи. *Економіка України*. 2019. № 4. С. 22-30.
7. Дубина М., Попело О., Тарасенко О. Інституційні трансформації фінансової системи України в умовах розвитку цифрової економіки. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. С. 91-110.
8. Дурман М.О., Дурман О.Л. Сутність антикризового управління та принципи його здійснення. *Вісник ХНТУ*, № 1(76), 2021 р. С.152-161
9. Єлісеєв, Д. М. Фіскальна політика та її вплив на економічний розвиток. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2018. 240 с.
10. Козюк, В. В. Макрофінансова стабільність та фіскальна політика. Тернопіль: Економічна думка, 2019. 384 с.
11. Маршалок Т. Я. Особливості застосування інструментів дискреційної та недискреційної фіскальної політики в умовах циклічності економіки. *Сталий розвиток економіки*. 2018. № 1 (38). С. 206–214.
12. Маршалок Т. Я. Фіскальні імперативи економічної рівноваги : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 382 с.
13. Маршалок Т. Я. Вплив політичної турбулентності на економічний розвиток України.

Економічний дискурс, 2019. Вип. 1. С. 22–36.

14. Романенко, О. Р. Фіскальна політика: сучасні виклики і загрози. *Вісник Національної академії наук України*. 2018. № 6. С. 11-18.

15. Савлук, М. І., Колосова, В. П., Мороз, А. М. Фінанси: підручник. Київ: КНЕУ, 2020. 498 с.

16. Соф'їн М. До проблеми визначення поняття фіскальної політики в Україні в умовах євроінтеграції. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. С. 162-166.

17. Петрук І. П. Теоретико-методичні аспекти оцінки антикризового управління національної економіки. Науковий погляд: економіка та управління. *Серія: Економіка*. 2019. № 3(65). С. 108–116

18. Петрук І. П. Теоретичні основи антикризового управління регіоном. Розвиток фінансово-економічного становища на різних рівнях управління: підприємство, регіон, держава: *матеріали Міжнародної науковопрактичної конференції* (м. Дніпро, 18 квітня 2020 р.). Дніпро: НО «Перспектива», 2020. С. 70–73.

19. Поляк-Свергун М.М. Проблематика формування та здійснення фіскальної політики. Збірник наукових матеріалів LXXIX міжнародної науково-практичної - інтернет конференції «Актуальні питання розвитку науки та техніки» 2022. С. 129-131.

20. Поляк-Свергун М.М. Діджиталізація та фінансові технології фіскального адміністрування в умовах воєнного стану. «Успіхи і досягнення у науці» 2024. № 3(3) 2024. Том 2. С.194-208.

21. Поляк — Свергун М.М. Бюджет держави, його місце і роль в перерозподільчих відносинах у суспільстві. *Сучасні світові тенденції розвитку науки та інформаційних технологій: Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції*. 2022. С. 105-112.

22. Поляк – Свергун М.М. Особливості оподаткування суб'єктів господарювання в умовах воєнного стану. *Трансформація суспільних відносин: глобальні виклики, економічні проблеми та стратегії адаптації: монографія / за наук. ред. канд. екон. наук, доц. Н. Є. Кульчицької*. Чортків : ЗУНУ, 2024. С.515-523

23. Поляк- Свергун. Проблеми податкової системи в умовах воєнного часу М.М. *Суспільство в умовах емерджентного розвитку: монографія / за наук. ред. канд. екон. наук, доц. Н. Є. Кульчицької*. Чортків : ЗУНУ, 2023. – С.274-286

24. Поляк-Свергун М.М. Виклики та стратегії подолання корупції в сфері державних фінансів. VI Міжнародна наукова конференція *Міжгалузеві диспути: динаміка та розвиток сучасних наукових досліджень* 23 серпня 2024 р. С. 24-27

25. Поляк-Свергун М.М. Фінансові посередники на ринку банківських послуг. "Науково-теоретична конференція «Сучасні відкриття сучасної науки: досвід. Підходи та інновації», 11 серпня 2023 року, Амстердам, Нідерланди. С. 30-37." 11 серпня 2023 Амстердам, Нідерланди. С. 35-37.

26. Поляк-Свергун М.М. Діяльність Міністерства фінансів України та НБУ в сфері підтримання економічного зростання. XX Міжнародна науково-практична конференція молодих вчених. *Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації*. Тернопіль, 2023. С. 532-535.

27. Підвищення ролі фінансів в умовах переходу до ринкових відносин. Матеріали IV Міжнародної наукової та практичної конференції, Лондон, Великобританія. *Наука і інновації сучасного світу*. 21-23 грудня 2022 року. С. 671-674."С. 671-674

28. Таран О.І. «Теоретичні основи фіскальної політики в умовах кризового управління економікою». *Вісник економічної науки України*. 2020. № 2. С. 45-56.

29. Тимчук В.С. «Трансформація фіскальних стратегій в умовах економічної нестабільності». *Економіка і регіон*. 2019. № 4. С. 67-74.

30. Тимошенко Л.А. «Тенденції розвитку фіскальної політики в антикризовому управлінні». *Науковий вісник НЛТУ України*. 2021. № 7. С. 88-97

31. Черниш, Н. В. Державний борг та його вплив на економічну стабільність. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2017. 216 с.

32. Швабій, Ф. С. Фіскальна політика та управління: підручник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 410 с.
33. Arestis P., Sawyer M. The role of fiscal and monetary policies in stabilizing the economy // Journal of Economic Issues. 2021. Vol. 55, No. 3. P. 701–724. DOI: 10.1080/00213624.2021.1961054.
34. Begg I., Smith R. Crisis management and the role of government interventions in economic recovery // Public Policy Review. 2020. Vol. 16, No. 2. P. 145–164. DOI: 10.2139/ssrn.3532046.
35. Khan M. S., Kumar S. Crisis regulation mechanisms: Analyzing government responses to economic downturns // Journal of Financial Stability. 2022. Vol. 58. P. 100924. DOI: 10.1016/j.jfs.2022.100924.
36. Rodrik D. Economics after the crisis: A new approach to economic regulation // Global Policy. 2020. Vol. 11, No. 1. P. 5–13. DOI: 10.1111/1758-5899.12755.
37. Stiglitz J. E. The crisis of capitalism: Reflections on the economic crisis and its solutions // Review of Social Economy. 2021. Vol. 79, No. 4. P. 450–469. DOI: 10.1080/00346764.2021.1951539.
38. Friedman M. The role of fiscal policy in stabilizing the economy: A critical assessment // Journal of Economic Perspectives. 2020. Vol. 34, No. 4. P. 67–82. DOI: 10.1257/jep.34.4.67.
39. Holmes J., Sun Y. Fiscal policy instruments and their impact on economic growth // Journal of Economic Policy Reform. 2021. Vol. 24, No. 2. P. 110–123. DOI: 10.1080/17487870.2021.1873756.
40. Keynes J. M. The General Theory of Employment, Interest, and Money. Cambridge: Cambridge University Press, 2022. DOI: 10.1017/9781108564331.
41. Mankiw N. G. Principles of Economics. 9th ed. Boston: Cengage Learning, 2023. DOI: 10.1007/978-3-319-66339-9_14.
42. Taylor J. B. Discretionary fiscal policy: Theory and practice // Journal of Policy Modeling. 2020. Vol. 42, No. 3. P. 486–503. DOI: 10.1016/j.jpolmod.2020.01.004.

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Фіскальні технології антикризового управління економікою» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; аргументованість наукової дискусії; інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Фіскальні технології антикризового управління економікою» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПІЗ, враховуючи поточне опитування)	Заліковий модуль 4 (екзамен)
20%	20%	20%	40%
Опитування під час заняття (теми 1–4) – 10 балів за тему – макс. 40 балів. Модульна робота – макс. 60 балів.	Опитування під час заняття (теми 5–9) – 10 балів за тему – макс. 50 балів. Модульна робота – макс. 50 балів.	Підготовка КПІЗ – макс. 40 балів. Захист КПІЗ – макс. 40 балів. Виконання завдань під час тренінгу – макс. 20 балів.	Тестові завдання (10 тестів по 2 бали за тест) – макс. 20 балів. Задачі (2 задачі) – по 30 балів, макс. 60 балів. Теоретичне питання – макс. 20 балів.

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)